

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Předběžné opatření v rámci kompetenčních sporů

Kdo nakonec tvořil českou delegaci na summitu NATO v Ankaře, dnes vědí i ti, kteří po této informaci ani zdaleka netoužili. Každý zpravodajský web tohle téma rozebral snad pětkrát, sociální sítě mezitím ovládly natolik toxické a vyhrocené diskuze, že se z každého druhého uživatele (který ještě předchozího večera netušil, kde se Ankara nachází) přes noc stal samozvaný expert na ústavní právo a diplomatický protokol. Bez větší nadsázky lze říct, že průměrný Čech musel mít v posledních týdnech strach otevřít i vlastní lednici. Reálně mu totiž hrozilo, že na něj delegace – v libovolném složení – vyskočí rovnou z nejaktuálnějších informací vytištěných na zadní straně kartonu od mléka.

Summit v Ankaře už máme úspěšně za sebou, titulní strany novin mezitím okupují čerstvější kauzy a my všichni si můžeme konečně s úlevou oddechnout. Než ale tuto kapitolu nadobro uzavřeme, dopřejme si ještě jednu lehkou dávku masochismu a pojďme se na celý ten zmatek naposledy podívat. Úplně stranou teď hodíme jakékoliv politické sympatie či antipatie, nebudeme se zabývat žádnými „extrémními případy kohabitace“ a ani tím, zda vejdou do učebnic politologie, či nikoliv, a zaměříme se čistě na procesní rovinu usnesení Ústavního soudu o předběžném opatření. Skrývá se v ní totiž nečekaně zajímavé drama.

Kompetenční žaloba přistála ústavním soudcům na stole ve chvíli, kdy letištní rozhlas už v podstatě vyvolával poslední opozdilce na spoj směr Ankara. Navrhovatel si zjevně velmi dobře spočítal, že kdyby čekal s rukama v klíně bez dalšího na meritorní rozhodnutí, z celého kompetenčního sporu by se (s ohledem na následně tolikrát skloňované tempo rozhodování Ústavního soudu) stalo jen klauzurní cvičení pro budoucí generace studentů práv. V návrhu proto rovnou zatáhl za procesní záchrannou brzdu a na stůl vyložil požadavek na předběžné opatření, které následně Ústavní soud pod (dnes již legendární) spisovou značkou Pl. ÚS 16/26 skutečně vydal. Ale co je na tom vlastně zajímavého?

Procesní guláš

Především ten drobný detail, že zákon o Ústavním soudu u řízení o kompetenčních sporech s institutem předběžného opatření výslovně vůbec nepočítá. Ústavní soudci tak museli zapojit fantazii a předvést ukázkovou procesní gastronomii v ryzím stylu televizní legendy Jirky Babici: „Když nemáte předběžko v zákoně o Ústavním soudu, dejte tam prostě předběžko z o. s. ř.“ Jako univerzální vařečku k tomu použili překlenovací § 63 zmiňovaného ústavního předpisu a s klidem kuchařského mistra chybějící ingredienci nahradili § 102 odst. 1 a 3, § 75c odst. 1 a § 76 odst. 1 písm. e) občanského soudního řádu.

Musíme si na rovinu přiznat, že je to tak trochu procesní bizár, Ústavní soud se nám tady totiž nenápadně pasoval do role kreativního zákonodárce. Ono to, že zákon o Ústavním soudu v příslušné pasáži o kompetenčních sporech předběžné opatření nezmiňuje, totiž dost možná není jen nějaké nešťastné tiskové opomenutí, ale prostý úmysl zákonodárce (na rozdíl od jiných typů řízení, kde s předběžným opatřením zákon výslovně počítá). Jedná se zde o ukázkový příklad soudcovského aktivismu, kdy si soud tak trochu zahrál na parlament. Místo toho, aby strážci ústavy pokrčili rameny s tím, že na tuhle konkrétní krizovou situaci jim zkrátka chybí noty, raději si rovnou napsali partituru

vlastní.

Občanskoprávní kritéria

Pokud však nad touto kreativou přimhouříme oči a uděláme krok dál, dostaneme se pouze z deště pod okap. Přijmeme-li totiž možnost subsidiárního využití občanskoprávní úpravy k vytvoření institutu předběžného opatření v rámci kompetenčních sporů na straně jedné, musíme respektovat i podmínky vydání předběžného opatření, které stanovuje o. s. ř. na straně druhé. Těmi dle § 102 a § 75c jsou:

1. Osvědčení skutečností, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením
2. Potřeba zatímně upravit poměry účastníků nebo obava z ohrožení výkonu soudního rozhodnutí

A právě potřeba zatímně upravit poměry účastníků nenastala. „Jak je to možné? Vždyť ten summit byl už za rohem!“ Předmětem kompetenčního sporu je totiž závazné vyložení rozsahu kompetencí státního orgánu. V případě, že by Petr Pavel na summit v Ankaře neodjel, nešlo by o omezení prezidentské kompetence zastupovat stát navenek natolik závažné, aby si žádalo nařízení předběžného opatření.

Závěr

Ve finále se tak musíme ptát: jaký by to vůbec musel být scénář, aby tohle právě objevené procesní kouzlo mohlo splnit svoje vlastní podmínky existence? V kompetenčních sporech jde o objektivní právo a nastavení dlouhodobých mantinelů, nikoliv o hašení aktuálních politických bolístek, málokdy tedy hrozí, že by pozdní rozhodnutí zmařilo smysl celého řízení.

V jaké situaci by tedy předběžné opatření v kompetenčním sporu mohlo vlastně předejít vzniku situace, která by ohrozila další výkon rozhodnutí? Na tuto otázku se odpověď hledá tak těžko, že by to možná vysvětlovalo, proč zákon o Ústavním soudu žádné předběžné opatření nezná.

Mgr. Petr Procházka,
advokát

Martin Jindřišek,
paralegal

[Advokátní kancelář Klára Samková s.r.o.](#)

Španělská 742/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 239 390
E-mail: lawyers@lawyers.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Dvacet let vlastní cestou. Arthur Braun o svobodě, číslech a lidském elementu advokacie](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)
- [Formální a materiální stránka přestupku; case study](#)
- [Cyber Resilience Act: od září 2026 budete muset hlásit incidenty i zranitelnosti. Jste na to připraveni?](#)
- [Sleva z ceny díla vs. náhrada škody při vadném plnění díla](#)
- [Dobré mravy jako krajní korektiv soudního rozhodování: vývoj judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu](#)
- [FIFA RSTP 2027: Jak rozsudek SDEU ve věci Diarra mění fotbalový přestupový systém?](#)